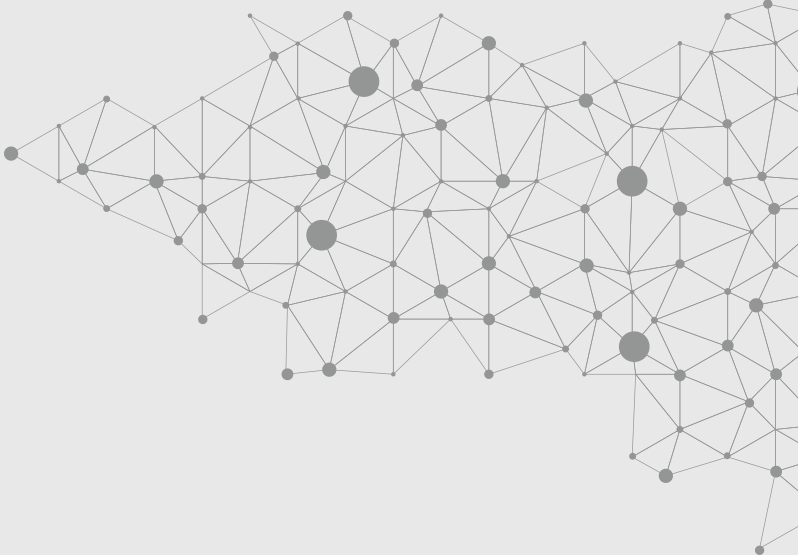

De la Washington la Alaska: Calea complicată spre o pace justă în Ucraina

**Autor: Grigore Guzun,
expert în relații internaționale**

August 2025

Introducere

La 18 august, la Washington, președintele american Donald Trump s-a întâlnit cu președintele Ucrainei, Volodimir Zelenski, și cu mai mulți lideri europeni de prim rang. Printre participanți s-au numărat premierul Italiei, Giorgia Meloni, prim-ministrul Regatului Unit, Keir Starmer, cancelarul Germaniei, Friedrich Merz, președintele Franței, Emmanuel Macron, secretarul general al NATO, Mark Rutte, președintele Finlandei, Alexander Stubb, precum și președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen. Această reuniune a avut loc la câteva zile după întâlnirea lui Trump cu Vladimir Putin în Alaska, ambele evenimente având același obiectiv central: identificarea unei soluții pentru a opri războiul din Ucraina. Deși negocierile nu au dus la un armistițiu imediat, Zelenski a descris reuniunea drept „cea mai reușită dintre toate întâlnirile de până acum”. Discuțiile au scos în evidență mai multe planuri posibile pentru viitor, inclusiv ideea unei întrevederi trilaterale între Trump, Zelenski și Putin. Spre deosebire de întrevederea dintre Donald Trump și Vladimir Putin, desfășurată în Alaska pe 15 august și soldată fără decizii clare, ***această reuniune s-a evidențiat printr-un plan concret de acțiuni și prin prezentarea unor soluții pentru oprirea războiului.***

Numărul mare al liderilor europeni prezenți la Washington transmite un semnal clar de solidaritate și sprijin ferm pentru Ucraina. Acest fapt demonstrează că strategia lui Putin de a diviza statele europene nu dă rezultate. Mai mult, implicarea lor activă în discuții arată că Europa își asumă un rol decisiv în conturarea viitoarelor garanții de securitate, subliniind că acestea trebuie să fie solide, colective și bine definite, astfel încât Ucraina să nu mai rămână vulnerabilă în fața unei noi agresiuni.

Garanții de securitate pentru Ucraina și pachetul militar de 90 de miliarde

Cel mai discutat subiect a vizat garanțiile de securitate pe termen lung pentru Ucraina, oferite de SUA și aliații europeni, propuse chiar la inițiativa Statelor Unite. Aceste garanții ar putea fi similare cu mecanismul prevăzut de Articolul 5 NATO: „un atac asupra unui stat este considerat un atac împotriva tuturor”. În discuție este și posibilitatea desfășurării unui contingent militar european sau chiar și american pe teritoriul ucrainean. Pe 17 august, cu doar o zi înainte de întâlnire, trimisul special al președintelui Trump, Steve Witkoff, declara că Rusia ar fi acceptat ca Statele Unite și statele europene să ofere Ucrainei garanții de securitate, cu condiția ca aceasta să nu adere la NATO. Ulterior, ministrul de externe al Rusiei, Serghei Lavrov, a schimbat macazul, susținând că un astfel de aranjament, conceput fără implicarea directă a Federației Ruse, este o utopie și un drum fără perspectivă.

Istoria recentă arată că Ucraina a mai primit garanții - inclusiv din partea Rusiei, în 1994 și 1997 - dar acestea au fost încălcate brutal de Moscova, atât în 2014, cât și în 2022. De aceea, oficialii ucraineni vor insista ca viitoarele angajamente să fie precise, detaliate și imposibil de eludat, și ***cel mai important este ca Federația Rusă să nu fie parte a acordului.***

Ca parte a acestor garanții, Statele Unite și Ucraina pregătesc un pachet militar de 90 de miliarde de dolari. Acesta prevede ca Ucraina să achiziționeze aeronave moderne și sisteme avansate de apărare, iar SUA să cumpere drone produse pe teritoriul ucrainean - un schimb ce ar consolida cooperarea militară și industrială bilaterală.

Un alt punct intens discutat a vizat problemele umanitare: soarta copiilor ucraineni răpiți de forțele ruse și necesitatea unui schimb general al prizonierilor de război. Ambele subiecte au fost ridicate de partea ucraineană ca priorități urgente, care nu pot fi amânate în cadrul unui eventual proces de pace.

Putin schimbă tonul: semnale de deschidere către negocieri

Un element surprinzător al evenimentului este faptul că, în timpul întâlnirii lui Trump cu Zelenski, Putin i-a transmis președintelui american că ar fi dispus să aibă o întrevedere directă cu președintele ucrainean. Acest gest este semnificativ, în condițiile în care până acum Putin a evitat constant o confruntare diplomatică directă cu Zelenski. Potrivit declarațiilor premierului italian Giorgia Meloni, după trei ani de război, Vladimir Putin transmite semnale că ar fi dispus să discute un acord de pace, întrucât s-a blocat în Ucraina, fapt confirmat de realitatea de pe front. Aceasta intilnire, ar putea fi urmata de o intilnire trilaterală cu Donald Trump. Ideea unei astfel de întâlniri poate indica faptul că ambele părți au făcut anumite concesii în pozițiile lor de negociere în ultima perioada. Totuși, cunoscând maniera în care Putin procedează, ***există riscul ca, pe parcurs, Kremlinul să înainteze noi condiții în defavoarea Ucrainei, blocând astfel materializarea întrevederii.*** Dacă însă întâlnirea va avea loc, ea ar putea reprezenta un pas real spre un acord de pace.

Teritoriile disputate: linia roșie a Ucrainei

Nu a existat nicio discuție concretă privind un eventual schimb de teritorii. Chiar dacă Donald Trump, în maniera sa obișnuită, a lansat înaintea întâlnirii mai multe mesaje pe rețelele sociale sugerând că un asemenea schimb ar fi „inevitabil”, poziția oficială a Ucrainei a fost clară. Președintele Volodimir Zelenski, folosind aceleași instrumente, a reiterat că un astfel de scenariu ar încălca flagrant Constituția Ucrainei și principiul fundamental conform căruia teritoriile statului aparțin poporului ucrainean. Mai mulți analiști consideră că un asemenea schimb de teritorii ar putea avea loc, însă conjunctura rămâne incertă. În acest moment nu există claritate asupra contextului politic, militar și diplomatic în care un astfel de scenariu ar putea fi acceptat sau impus.

Potrivit declarațiilor oficialilor ruși, condițiile impuse de Federația Rusă pentru un posibil acord de pace ar fi următoarele: Ucraina să se retragă din aproximativ 7.000 km² de teritoriu din Donbas aflat sub controlul forțelor sale armate, în schimbul retragerii trupelor ruse din circa 400 km² din regiunile Sumî și Harkiv, controlate în prezent de Rusia. Aceste cerințe nu doar că intră în contradicție cu normele fundamentale ale dreptului internațional, dar reprezintă o formă clară de șantaj geopolitic, ce ar crea un precedent periculos pentru întreaga comunitate internațională.

Lecțiile trecutului: ecoul Conferinței de la München din 1938

Istoria oferă deja un exemplu sumbru: Conferința de la München din 1938. Atunci, sub pretextul „menținerii păcii”, Marea Britanie și Franța au acceptat cedarea Regiunii Sudete din Cehoslovacia către Germania nazistă, fără ca vreun soldat german să fi intrat anterior în zonă, sau să fi vărsat vreo picătură de sânge. Acea decizie a legitimat agresiunea lui Hitler, i-a întărit autoritatea și a deschis drumul către cel de-al Doilea Război Mondial.

Probabilitatea ca Ucraina și partenerii săi occidentali să accepte asemenea condiții este extrem de redusă. Totuși, dacă acest lucru s-ar întâmpla, ***s-ar crea un precedent în care un stat agresor nu ar mai avea nevoie să cucerească integral teritoriul unui stat suveran, ci doar o parte, pentru ca ulterior, prin mecanisme diplomatice, să obțină recunoaștere juridică din partea comunității internaționale.*** Astăzi, liderii europeni sunt pe deplin conștienți de acest pericol și înțeleg că scenariul propus de Rusia nu poate fi acceptat. Acordarea unei legitimități internaționale agresiunii ruse ar însemna nu doar o amenințare directă pentru Ucraina, ci și o slăbire gravă a securității întregului continent european.

Pașii următori: garanții de securitate și posibila întâlnire directă Zelenski - Putin

În următoarele zece zile urmează să fie definitive textele privind garanțiile de securitate pentru Ucraina. În paralel, se lucrează la pregătirea unei întâlniri directe între Putin și Zelenski. Comunitatea internațională privește cu prudență, dar și cu speranță aceste evoluții. Indiferent de forma pe care o vor lua negocierile, un lucru rămâne cert: orice încercare de a pune capăt războiului trebuie să ducă la o ***pace justă, acceptată de Ucraina și conformă normelor dreptului internațional.*** O pace care să nu fie o simplă „pauză” între conflicte, ci o garanție reală de securitate și stabilitate pentru întreaga regiune.

Pentru Republica Moldova, aceste discuții au o importanță strategică majoră. Țara noastră, aflată la frontiera Uniunii Europene și vecină directă cu Ucraina, resimte în mod direct consecințele războiului: de la riscuri de securitate la impact economic și presiuni umanitare. Orice garanții ferme pentru Ucraina înseamnă implicit și consolidarea securității Republicii Moldova, reducerea amenințărilor hibride din partea Rusiei și apropierea de un spațiu european mai stabil și mai protejat. În acest sens, Chișinăul are tot interesul ca negocierile actuale să se finalizeze printr-un cadru de securitate durabil, care să întărească reziliența întregii regiuni.